

केंद्र शासन पुरस्कृत भारत सरकार शिष्यवृत्ती
योजनेअंतर्गत वि.जा.भ.ज, इमाव व वि.मा.प्र. या
प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी अभ्यासक्रम विहित
करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्ग कल्याण विभाग
शासन शुध्दीपत्रक क्र. ईबीसी-२०१७/प्र.क्र.१३/शिक्षण
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक :- २२ जानेवारी, २०१९.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय सा.न्या.सां.का., क्रि व वि.स.विभाग क्र. इबीसी-१०६८/८३५६७/जे, दि.२४.१२.१९७०
- २) केंद्र शासनाच्या सन १९९८ च्या मार्गदर्शक सूचना
- ३) शासन निर्णय सा.न्या.सां.का., क्रि व वि.स.विभाग क्र. इबीसी-१०९१/४६८६३/ प्र.क्र.५७२/मावक-२, दि.१०.५.१९९५
- ४) शासन निर्णय सा.न्या.सां.का., क्रि व वि.स.विभाग क्र. इबीसी-२००३/प्र.क्र.३०१/मावक-२, दि.१.१०.२००३
- ५) शासन परिपत्रक सा.न्या.सां.का., क्रि व वि.स.विभाग क्र. विजाक-२००४/ प्र.क्र.१६९/मावक-३, दि.२९.९.२००४
- ६) शासन परिपत्रक सा.न्या.सां.का., क्रि व वि.स.विभाग क्र. विजाक-२००४/ प्र.क्र.१८१/मावक-२, दि.६.१०.२००४
- ७) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र.इबीसी-२०११/प्र.क्र.४/मावक-२, दि.२.८.२०११
- ८) संचालक, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण संचालनालय, पुणे यांचे पत्र क्र. विजाभज/शिक्षण/मॅपिंग/१६-१७/४४, दि.५.१.२०१७
- ९) शासन निर्णय विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग क्र. इबीसी-२०१७/प्र.क्र.१३/ शिक्षण, दि.७.६.२०१८
- १०) संचालक, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण संचालनालय, पुणे यांचे पत्र क्र. विजाभज/शिक्षण अभ्यासक्रम/६०१/१९८४, दि.९.८.२०१७
- ११) शासन निर्णय विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग क्र. इबीसी-२०१७/प्र.क्र.१३/ शिक्षण, दि.२१.८.२०१७
- १२) शासन निर्णय विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग क्र. इबीसी-२०१७/प्र.क्र.१३/ शिक्षण, दि.२०.७.२०१८

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाच्या सन १९९८ मधील मार्गदर्शक सुचनेनुसार विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यात येते. केंद्र शासनाच्या सदरहू पत्रकामध्ये “अ, ब, क, ड, इ” अशा अभ्यासक्रम गटांचा समावेश करण्यात आलेला असून, अनुज्ञेय अभ्यासक्रम तसेच निवासी व अनिवासी लाभार्थ्यांच्या निर्वाह भत्याचे दर नमूद करण्यात आलेले आहेत. त्यामधील “अ, ब, क, ड, इ” या अभ्यासगटातील अनुज्ञेय अभ्यासक्रमानुसार विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यात येते. तथापि वरील अभ्यासगटांतर्गत कोर्सेस विहित करण्यात आलेले नसल्याने, आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे यांनी वरील पत्रान्वये उच्च न्यायालय खंडपीठ, नागपूर याचिका क्र. २४८७/ २०१६ च्या अनुरोधाने विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष

मागासप्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी केंद्र शासन पुरस्कृत भारत सरकार शिष्यवृत्ती ही योजना कोणत्या अभ्यासक्रमासाठी लागू करावी, याबाबतचे स्पष्ट धोरण शासनाने जाहीर करणे आवश्यक असल्याने, इतर मागासवर्ग मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्तीच्या योजनेमध्ये केंद्र शासनाने सन १९९८ च्या पत्रकान्वये विहित केलेल्या अभ्यासक्रमाच्या गटानुसार एकूण ६०५ अभ्यासक्रमांना वाचा क्र.११ येथे नमूद शासन निर्णयान्वये एकूण ६०५ अभ्यासक्रमांना मान्यता देण्यात आली होती.

२. तदनंतर वाचा क्र.९ येथे नमूद दि.७.६.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये गठीत करण्यात आलेल्या समितीच्या शिफारशी विचारात घेऊन दि.२१.८.२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये विहित करण्यात आलेल्या एकूण ६०५ अभ्यासक्रमांपैकी ४७६ अभ्यासक्रमांना वाचा क्र. १२ येथे नमूद दि.२०.७.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये शासन मान्यता देण्यात आली होती. तदनंतर वाचा क्र. १० येथे नमूद दि.९.८.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये ६८ अभ्यासक्रमांना शासन मान्यता देण्यात आली होती. याद्वारे आजमितीस एकूण ५४४ अभ्यासक्रमांना शासनाची मान्यता आहे.

३. सन २०१८-१९ पासून विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी केंद्र शासन पुरस्कृत भारत सरकार शिष्यवृत्ती महाडिबीटी प्रणालीद्वारे प्रदान करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे. तथापि या प्रणालीमध्ये यापूर्वी शासन मान्यता प्रदान करण्यात आलेल्या ५४४ अभ्यासक्रमांशी संलग्न असलेल्या अन्य अनुषंगिक अभ्यासक्रमांचा तसेच या अभ्यासक्रमांशी संलग्न अन्य पूरक तपशीलाचा अंतर्भाव नसल्यामुळे विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीपासून वंचित राहावे लागत असल्याची बाब शासनाच्या निदर्शनास आलेली आहे. त्यामुळे अशा अभ्यासक्रमांचा अंतर्भाव शासन मान्य अभ्यासक्रमांच्या सूचीमध्ये करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शुध्दीपत्रक :-

उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठातील याचिका क्र. २४८७/ २०१६ च्या अनुरोधाने विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी केंद्र शासन पुरस्कृत भारत सरकार शिष्यवृत्ती योजनेतर्गत, केंद्र शासनाने सन १९९८ च्या परिपत्रकान्वये विहित केलेल्या अभ्यासक्रमाच्या गटानुसार तसेच यापूर्वी दि.२० जुलै, २०१८ आणि दि.९.८.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये शासन मान्यता प्रदान करण्यात आलेल्या ५४४ अभ्यासक्रमांशी संलग्न असलेल्या अन्य अनुषंगिक अभ्यासक्रमांचा तसेच या अभ्यासक्रमांशी संलग्न अन्य पूरक तपशीलाचा अंतर्भाव करून दि.२० जुलै, २०१८ रोजीच्या निर्णयामधील एकूण १३ अभ्यासक्रमांबाबत परिशिष्ट-अ मध्ये

नमूद सुधारणा तर दि.९ ऑगस्ट, २०१८ रोजीच्या शासन निर्णयामधील एकूण ५७ अभ्यासक्रमामधील सुधारणा परिशिष्ट- ब मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे सुधारणा अशा एकूण ७० अभ्यासक्रमांमधील सुधारणांना शासन मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

२. उक्त परिच्छेदात नमूद बदलांव्यतिरिक्त याबाबत यापूर्वी दि.२० जुलै, २०१८ आणि दि.९.८.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आलेल्या सूचना कायम राहतील.

३. सदर शासन शुध्दीपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०१९०१२२१३४३४२७६२२ असा आहे. हे शुध्दीपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सोबत : परिशिष्ट-अ व परिशिष्ट-ब

(रविंद्र गुरव)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा.मंत्री, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
- ४) मा.राज्यमंत्री, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
- ५) मा.मंत्री, वैद्यकिय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
- ६) मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
- ७) मा.मंत्री, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
- ८) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- ९) अपर मुख्य सचिव, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) अपर मुख्य सचिव, वैद्यकिय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३) प्रशान सचिव (पदुम) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग
- १५) आयुक्त, समाज कल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १६) संचालक, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

- १७) संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १८) संचालक, वैद्यकिय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १९) महासंचालक,, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई (प्रसिध्दीसाठी)
- २०) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञयेता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/ नागपूर.
- २१) महालेखापाल (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/ नागपूर.
- २२) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- २३) सर्व प्रादेशिक उपायुक्त/ सहायक आयुक्त, समाज कल्याण, विभाग.
- २४) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
- २५) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- २६) कक्ष अधिकारी, विधानमंडळ अनुसूचित जाती कल्याण समिती, विधानभवन, मुंबई.
- २७) कक्ष अधिकारी, विधानमंडळ इतर मागासवर्ग कल्याण समिती, विधानभवन, मुंबई.
- २८) निवड नस्ती (कार्यासन-शिक्षण).

विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण विभाग, शासन निणय: इबीसी 2017/प्र.क्र.13/शिक्षण, दि. 22 जानेवारी, 2019, सोबतचे परिशिष्ट-अ

Sr.No.	Sr.No of the course mentioned in G.R. Dated 20.7.2018	Course Name	Duration (Year)	Duration (Manths)	Whether course is Professional? (YES/NO)	Course Group	Is Scholarship Eligible? (YES/NO)	Is Freeship Eligible? (YES/NO)	As per Central Govt guidelines 1998 It falls under Group "A,B,C,D,E"	Remarks
1	470	Bachelor of Science (Animal Husbandry)/B.Sc.(Animal Husbandry)/ Bachelor of Science (Honours) (Animal Husbandry) - B.Sc. (Hon) Animal Husbandry	4 Years	48	No	A	YES	YES	Agriculture Degree level course	Bachelor of Science (Honours) (Animal Husbandry) - B.Sc. (Hon) Animal Husbandry are added. Duration is changed to 48 months. Course is treated as non professional. These changes are made as per recommendation of MCAR
2	471	Bachelor of Technology (Food Technology)/B.Tech (Food Technology)	4	48	Yes	A	Yes	Yes	Engineering /Agriculture Degree level course	As per Central Govt. Guidelines 1998 these courses fall under Engineering as well as Agriculture Degree level course. These changes are made as per recommendation of MCAR
3	472	Master of Business Administration (Agri)- M.B.A.(Agri)	2	24	No	B	No	Yes	As per the State Govt. GR 2007 it falls under group B post graduate level course	Course is treated as non professional. These changes are made as per recommendation of MCAR
4	475	Krishi tantra padvika / Agriculture Technical Diploma	2	24	No	C	Yes	Yes	Diploma course in Agriculture	Course is treated as non professional. These changes are made as per recommendation of MCAR

5	474 A	Bachelor of Science (Home Science)- B.Sc. (Home Science)/ Bachelor of Science (Honours) (Community Science)/ B.Sc. (Hon) (Community Science)	4	48	Yes	A	Yes	Yes	Agriculture Degree level course	These courses are similar to courses shown at serial number at 474 in the G.R. Dated 20th July, 2018. Hence as per recommendation of MCAR these courses are in incorporated with related modifications.
6	476 A	Krishi Vidnyan Padvika/ Diploma in Agricultural Science	2	24	No	C	Yes	Yes	Diploma course in Agriculture	These courses are similar to courses shown at serial number at 476 in the G.R. Dated 20th July, 2018. Hence as per recommendation of MCAR these courses are in incorporated with related modifications.
7	476 B	Diploma in Agriculture Technology/ Agriculture Polytechnic	3 Years /2 Years/1 Year	36/24/12	No	C	Yes	Yes	Diploma course in Agriculture	These courses are similar to courses shown at serial number at 476 in the G.R. Dated 20th July, 2018. Hence as per recommendation of MCAR these courses are in incorporated with related modifications.
8	41 B	B.V.Sc & A.H (Bachelor of Veterinary Science & Animal Husbandry)	5.5 year	66	Yes	A	Yes	Yes	Under graduate course in the subject of Veterinary Science	Abrivation of course is incorporated and course has been grouped as under graduate course as per recommendation of MAHPSU, Nagpur.
9	41C	M.V.Sc (Master of Veterinary Science)	2 year	24	Yes	A	Yes	Yes	Post graduate course in the subject of Veterinary Science	This course is post graduate course of the course mentioned at sr.No 41 in the G.R. Dated 20.7.18. These modifications are made as per recommendation of MAHPSU, Nagpur.
10	42 A	B.F.Sc. (Bachelor of Fishery Science)	4 Year	48	Yes	A	Yes	Yes	Under graduate course in the subject of Fishery Science	Abrivation of course is changed and course has been grouped as under graduate course as per recommendation of MAHPSU, Nagpur.

11	243	Post Graduate Diploma in Digital and Cyber Forensic Science Related law	1	12	Yes	C	YES	YES	POST GRADUATE Diploma in Law	The word " in " has been deleted from the course name as per recommendation of Director, Institute of Forensic Science, Nashik.
12	244	Post Graduate Diploma in Forensic Science Related law	1	12	Yes	C	YES	YES	POST GRADUATE Diploma in Law	The word " in " has been deleted from the course name as per recommendation of Director, Institute of Forensic Science, Nashik.
13	243 A	Bachelor of Science In Forensic Science	3	36	No	D	YES	YES	Central Courses Upto Graduate Level	This course is of same discipline as the course mentioned at sr.No 243 and 244 in the G.R. Dated 20.7.18. These modifications are made as per recommendation of Director, Institute of Forensic Science, Nashik.

विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण विभाग, शासन निर्णय: इबीसी 2017/प्र.क्र.13/शिक्षण, दि.22 जानेवारी, 2019, सोबतचे परिशिष्ट-ब

Sr.No.	Sr.No of the course mentioned in G.R. Dated 9.8.2018	Sr. No. Of a course to be newly added in G.R. Dated 9.8.2018	Course Name	Duration (Year)	Duration (Manths)	Whether course is Professional ? (YES/NO)	Course Group	Is Scholarship Eligible? (YES/NO)	Is Freeship Eligible? (YES/NO)	As per Central Govt guidelines 1998 It falls under Group "A,B,C,D,E"	Remarks
1	1		Bachelor of Science (Forestry) - B.Sc. (Forestry)/ Bachelor of Science (Honours) (Forestry)- B.Sc. (Hon) Forestry	4	48	Yes	A	Yes	Yes	Agriculture Degree level course	B.Sc. (Forestry)/ Bachelor of Science (Honours) (Forestry)- B.Sc. (Hon) Forestry are added newly. All Courses are treated as professional. Course group is changed to A category. Courses are shown under Agriculture Degree level course as per recommendation of MCAR, Pune.
2		9 . A	M.Tech (Dairy)	2 year	24	Yes	A	Yes	Yes	Post graduate course in the subject of Other Dairy Technology	This course is master degree course of a course mentioned at sr. No.9 in G.R. Dated 9.8.2018. Hence it is included as per recommendation of MHAPSU, Nagpur.
3	6		Master of Science (Agricultural Biotechnology) -M.Sc. (Agricultural Biotechnology)	2	24	No	C	Yes	Yes	Post graduate course in Science subject	Abrivated form of the course is included, course is made non professional and course group is changes to "C" as per recommendation of MCAR, Pune.
4	40		Bachelor of Science (Horticulture) – B.Sc. (Horti)/ Bachelor of Science (Honours) (Horticulture) – B.Sc. (Hon) Horticulture	4	48	Yes	A	Yes	Yes	Agriculture Degree level course	Courses Similar to horticulture discipline are added and course level is changed as per recommendation of MCAR, Pune
5	42		Bachelor of Science (Agriculture) - B.Sc. (Agri) / Bachelor of Science (Honours) (Agriculture)/ B.Sc. (Hon) Agri	4 Years/3 Years	48/36	Yes	A	Yes	Yes	Agriculture Degree level course	Courses Similar to Agriculture discipline are added and duration in year as well as in months of the course has been changed as per recommendation of MCAR, Pune
6	43		Bachelor of Business Administration (Agriculture)- B.B.A.(Agri)/ Bachelor of Science (Honours) (Agri Business Management)-B.Sc. (Hon) ABM	4	48	No	A	Yes	Yes	Agriculture Degree level course	Courses Similar to Agriculture Business Administration discipline are added and these courses are changed to non professional courses as per recommendation of MCAR, Pune

Sr.No.	Sr.No of the course mentioned in G.R. Dated 9.8.2018	Sr. No. Of a course to be newly added in G.R. Dated 9.8.2018	Course Name	Duration (Year)	Duration (Manths)	Whether course is Professional ? (YES/NO)	Course Group	Is Scholarship Eligible? (YES/NO)	Is Freeship Eligible? (YES/NO)	As per Central Govt guidelines 1998 It falls under Group "A,B,C,D,E"	Remarks
7	44		Master of Science (Agriculture) - M.Sc. (Agri)	2	24	No	B	Yes	Yes	Post graduate course in Science subject	Abrivation of the course is incorporated and this course is changed to non professional courses as per recommendation of MCAR, Pune
8	47		Master of Science (Post Harvest Management) - M.Sc. (PHM)	2	24	No	B	Yes	Yes	Post graduate course in Science subject	Abrivation of the course is incorporated and this course is changed to non professional courses as per recommendation of MCAR, Pune
9	51		Bachelor of Science (Agriculture Biotechnology) –B.Sc. (Agriculture Biotechnology)/ Bachelor of Technology (Biotechnology) -B.Tech (Biotechnology)	4	48	Yes	A	Yes	Yes	Agriculture Degree level course	Courses Similar to Agriculture Biotechnology discipline are added and grouping as per Cedntral Govt. guidelines has been changed as per recommendation of MCAR, Pune
10	20		Diploma in Fisheries Engineering / Matsya Abhiyantraki padvika	3	36	No	C	Yes	Yes	Diploma course in Agriculture	Nomenclature of the course is changes and course is modified to non professional as per recommendation of MCAR, Pune
11	41		Bachelor of Fisheries Science - B. F. Sc	4 Years/3 Years	48/36	Yes	A	Yes	Yes	Diploma course in Agriculture	Nomenclature of the course is changes and duration in year as well as in months of the course has been changed as per recommendation of MCAR, Pune

Sr.No.	Sr.No of the course mentioned in G.R. Dated 9.8.2018	Sr. No. Of a course to be newly added in G.R. Dated 9.8.2018	Course Name	Duration (Year)	Duration (Manths)	Whether course is Professional ? (YES/NO)	Course Group	Is Scholarship Eligible? (YES/NO)	Is Freeship Eligible? (YES/NO)	As per Central Govt guidelines 1998 It falls under Group "A,B,C,D,E"	Remarks
12	48		Master of Fisheries Science- M.F.Sc. (Fisheries Science)	2	24	No	B	Yes	Yes	Post graduate course in Science subject	Nomenclature of the course is changed, grouping as per Central Govt. Guidelines is modified as per recommendation of MCAR, Pune
13	54		Bachelor of Technology (Agricultural Engineering)- B.Tech. (Agricultural Engineering)	4	48	Yes	A	Yes	Yes	Diploma course in Agriculture	Nomenclature of the course is changed, grouping as per Central Govt. Guidelines is modified as per recommendation of MCAR, Pune
14	59		Master of Technology (Agricultural Engineering) - M. Tech (Agricultural Engineering)	2	24	No	B	Yes	Yes	Post graduate course in Science subject	Nomenclature of the course is changes and course is modified to non professional as per recommendation of MHAPSU, Nagpur.
15	3		B. Tech. (Bachelor of Dairy Technology)	4 Year	48	Yes	A	Yes	Yes	Under graduate course in the subject of Other Dairy Technology	Nomenclature of the course is changed, grouping as per Central Govt. Guidelines is modified as per recommendation of MHAPSU, Nagpur.
16	3A		M.Tech (Dairy)	2 year	24	Yes	A	Yes	Yes	Post graduate course in the subject of Other Dairy Technology	Nomenclature of the course is changed, grouping as per Central Govt. Guidelines is modified as per recommendation of MHAPSU, Nagpur.
17	12		LMDP (Livestock Management and Dairy Production)	2 year	24	NO	C	Yes	Yes	Dipolma course in the subject of Veterinary Science	Nomenclature of the course is modified, duration in years and months is changed, grouping as per Central Govt. Guidelines is modified as per recommendation of MHAPSU, Nagpur.
18			Electronics Technology (HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	

Sr.No.	Sr.No of the course mentioned in G.R. Dated 9.8.2018	Sr. No. Of a course to be newly added in G.R. Dated 9.8.2018	Course Name	Duration (Year)	Duration (Manths)	Whether course is Professional ? (YES/NO)	Course Group	Is Scholarship Eligible? (YES/NO)	Is Freeship Eligible? (YES/NO)	As per Central Govt guidelines 1998 It falls under Group "A,B,C,D,E"	Remarks
19			Electrical Technology(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
20			Mechanical Technology(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
21			Automobile Technology(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
22			Construction Technology(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
23			Computer Technology(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
24			Logistic and Supply Chain Management (HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
25			Marketing Retail Management(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
26			Accounting, Financial Office Management(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
27			Banking Financial Services and Insurance(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
28			Horticulture(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
29			Crop Science(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
30		38 A	Animal Husbandry and Dairy Technology(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
31			Fishery Technology(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
32			Ophthalmic Technician(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
33			Radiology Technician(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
34			Medical laboratory Technician(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
35			Child, Old Age and Health Care Services (HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
36			Food Production(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
37			Tourism and Hospitality Management(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
38			Electronics Technology (HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
39			Electrical Technology(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
40			Mechanical Technology(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	

Courses newly added are similar to course mentioned at Sr. No. 38 in G.R. Dated 9.8.2018. Hence, this courses are added as per G.R. No.VOC-2018/ (116/08) /Vayshi-3/ dated 2 March, 2009 and G.R. No. VOC-2015/Prakra.128/ Vayshi-4 dated 27.3.2015

Sr.No.	Sr.No of the course mentioned in G.R. Dated 9.8.2018	Sr. No. Of a course to be newly added in G.R. Dated 9.8.2018	Course Name	Duration (Year)	Duration (Manths)	Whether course is Professional ? (YES/NO)	Course Group	Is Scholarship Eligible? (YES/NO)	Is Freeship Eligible? (YES/NO)	As per Central Govt guidelines 1998 It falls under Group "A,B,C,D,E"	Remarks
41			Automobile Technology(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
42			Construction Technology(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
43			Computer	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th	
44			Logistic and Supply Chain Management (HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
45			Marketing Retail Management(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
46			Accounting, Financial Office Management(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
47			Banking Financial Services and Insurance(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
48			Horticulture(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
49			Crop Science(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
50			Animal Husbandry and Dairy Technology(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
51			Fishery Technology(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
52			Ophthalmic Technician(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
53			Radiology Technician(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
54			Medical laboratory Technician(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
55			Child, Old Age and Health Care Services (HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
56			Food Production(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	
57			Tourism and Hospitality Management(HSC-VOC)	1	12	No	E	YES	YES	Classes 11 th &12	

Courses newly added are similar to course mentioned at Sr. No. 38 in G.R. Dated 9.8.2018. Hence, this courses are added as per G.R. No.VOC-2018/ (116/08) /Vayshi-3/ dated 2 March, 2009 and G.R. No. VOC-2015/Prakra.128/ Vayshi-4 dated 27.3.2015